

åsämjas, och man har derifrån icke hört omtalas prestbrist, messfall eller bristande själavård, hvilket dock af föregående Riksdags Lag-Utskott förutsattes skola blifva följderna af missiveringsrättens upphäfvande. Men för vederläggandet af denna farhåga tillåter jag mig slutligen erinra, huru förhållandet är med Statens extra eller obefordrade tjänstemän, hvilka ega rätt att söka sig in i hvilket embetsverk de behaga. Man har likväl aldrig förnummit någon brist på embetsmän, och den ordinarie samt den obefordrade embetsmannen ega den fullaste frihet att träffa aftal i fråga om det arvode, som bör tillkomma den sednare för det biträde han i tjänsten lemnar den förre.

På grund af hvad jag sålunda anfört föreslår jag upphäfvandet af konsistoriernas missiveringsrätt.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles vördsamt.

Sockholm den 27 Januari 1868.

J. F. Fredricson.

N:o 240.

Af Herr J. F. Fredricson: Angående ändring i stadgandena rörande val af orgelnist och klockare m. m.

Alltmera utvecklar sig den åsigten att det bör vara kommunens rätt att fritt och otvunget utse de tjänstemän densamma aflönar, såsom orgelnist och klockare m. m.

Men mot denna åsigt strider på det bestämdaste stadgandet i 24 Kap. 30 och 31 §§ Kyrkolagen tillika med Kongl. Resolutionerna af den 20 November 1786 och den 7 Juli 1832, enligt hvilka lagrum och författningar kyrkoherden, i fråga om val af orgelnist och klockare, tillerkännes lika rösträtt med halfva den väljande församlingen, hvarföre kyrkoherden lätt kan bilda röstmajoritet för den sökande han vill gynna.

En af mig i detta syfte vid förra riksdagen väckt motion var likväl icke nog lycklig att vinna fullt erkännande; ty ehuru Lag-Utskottet visserligen icke kunde underkänna befogenheten af en förändring uti förevarande fall, så fann Utskottet

likväl för godt att hemställa, det motionen icke måtte till någon åtgärd föranleda, och såsom grund för detta sitt utlåtande åberopades, att Rikets Ständer vid 1865 års riksmöte aflåtit skrifvelse till Kongl. Maj:t med anhållan om ändring af gällande stadganden angående val af klockare och orgelnist och annan kyrkobetjening.

Villigt erkännande nyttan af att ett försök till ändrings vinnande i detta fall blifvit gjordt, kan jag likväl icke anse detsamma tillfyllestgörande, och då jag förmodar, att en ytterligare skrifvelse från Riksdagen till Kongl. Maj:t i detta för kommunerna vigtiga ämne möjligen kunde påskynda den äskade reformen, ser jag mig uppmanad att förnya min motion i ämnet, och tillåter jag mig i afseende å de missförhållanden, hvilka förefinnas i nu gällande stadganden om orgelnist- och klockareval anföra, att i samma stadganden ligger en uppenbar orättvisa mot församlingen. Denna måste sjelf löna klockaren och orgelnisten och sjelf draga nytan eller skadan af hans verksamhet. Väl må det antagas, att han i fordnar dagar mera ansågs som prestens betjent än församlingens tjänsteman; men med de fördringar man i våra dagar har på sökande till klockare- och orgelnistsysslor låter icke gerna förena sig begreppet om betjentsyssla, och med de anspråk på rättvisa som enhvar numera söker göra gällande, synes det icke förenligt att ett sådant stadgande kvarstår, som åt en kyrkoherde, hvilken kanske till nästa år lemnar pastoratet, eller åt nådårs- eller vakans-predikant, till och med åt en alldeles tillfällig vice pastor lemnar rättighet, att, med en enda egendomsinnehafvares tillhjälp, påtruga församlingen en klockare och orgelnist, som den aldri största delen af församlingsmedlemmarna alldeles icke velat hafva eller blifva belåtna med.

Mångfaldiga missbruk, många rättgångar och mycket missnöje har af dessa undantagslagar blifvit en följd, och då man väl i våra dagar torde kunna tillerkänna den Svenska allmogen så mycken omdömesförmåga som erfordras för utöfvandet af rösträtt vid klockare- och orgelnistval, och denna fråga dessutom icke är af privilegii natur, så vågar jag vördsammast föreslå följande förändring i förutnämnda lagparagrafs första punkt:

Orgelnisten väljes af kyrkoherden och församlingen i kyrkostämma, och ege pastor att dervid beräkna en hel röst för sitt embete utom rösträtten för pastors-bostället.

Hvarjemte början af 31 § torde erhålla följande lydelse:

Klockaren skall i lika måtto och efter samma röstberäkningsgrund som för orgelnists antagande stadgadt är väljas af kyrkoherden och församlingen, samt de åberopade Kongl. Resolutionerna i dessa delar förklaras vara upphäfdade.

Om remiss till Lag-Utskottet anhålles vördsammast.

Stockholm den 27 Januari 1868.

J. F. Fredricson.